

Ορθόδοξος Γάμος

Ένας δρόμος που περπατιέται στη γη, αλλά καταλήγει στον ουρανό

Ο ορθόδοξος χριστιανικός γάμος, όταν είναι σωστός και αληθινά ορθόδοξος, φέρνει το ζευγάρι σ' ένα δρόμο ευτυχίας και ευλογίας, που αρχίζει από την αγάπη και την ενότητα μεταξύ τους και καταλήγει στην αγάπη και την ενότητα με όλους τους ανθρώπους και με τον άγιο και τριαδικό Θεό – το Θεό της αγάπης – δηλ. σ' έναν προορισμό πολύ πιο πέρα από την προσωρινή γήινη ευτυχία: στην αιώνια ευτυχία, που η ορθόδοξη παράδοσή μας την ονομάζει παράδεισο.

Ο δρόμος αυτός φυσικά είναι κι ένας δρόμος θυσίας, όπου ο ένας θυσιάζεται από αγάπη για τον άλλο (όπως ο Χριστός σταυρώθηκε από αγάπη για όλους τους ανθρώπους, για να βοηθήσει και να σώσει όλους τους ανθρώπους, όλων των λαών και των εποχών) και ακριβώς μέσω αυτής της αγάπης έρχεται η χαρά και η ευτυχία στη ζωή του ζευγαριού, όσο δύσκολες κι αν είναι οι συνθήκες της ζωής τους.

Στην Ορθοδοξία, ο γάμος είναι **μια πραγματική και τέλεια ένωση άντρα και γυναίκας, που πραγματοποιείται μέσω της θείας χάριτος**, δηλ. της αγαθής ενέργειας του Θεού, η οποία αγιάζει τα πάντα και ενώνει τους δύο ανθρώπους σε έναν άνθρωπο, χωρίς να καταργεί την ιδιαιτερότητα και την προσωπικότητα του καθενός. Έτσι το ζευγάρι γίνεται μια επίγεια εικόνα της ενότητας των τριών προσώπων της Αγίας Τριάδας, που, ενώ είναι ενωμένα με την κοινή ουσία και την άπειρη αγάπη Τους, παραμένουν πάντα τρία πρόσωπα (ο Πατέρας, ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα) και διατηρεί το καθένα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά Του.

Ο ορθόδοξος γάμος είναι ένας δρόμος που περπατιέται στη γη, αλλά κατευθύνεται και καταλήγει στον ουρανό. Έτσι είναι αδιάσπαστα δεμένος με τη χριστιανική πνευματική ζωή, γιατί η σύνδεση αυτή ωφελεί τον πραγματικό σκοπό του, που είναι η κατάκτηση του ουρανού και του θείκου Φωτός.

Ο Ιησούς Χριστός, στην Καινή Διαθήκη, παρέδωσε στους χριστιανούς κάποια μέσα βοήθειας, ώστε να μπορέσουμε να πολεμήσουμε τα πάθη και τα ελαττώματά μας, να τα βγάλουμε απ' την καρδιά μας και να εγκαταστήσουμε εκεί την ταπεινή και ανιδιοτελή αγάπη. Τέτοια μέσα είναι όλα όσα περιλαμβάνει η χριστιανική πνευματική ζωή, όπως η θεία κοινωνία, η προσευχή, η εξομολόγηση, η νηστεία, η συμμετοχή στις εκκλησιαστικές τελετές, αλλά και η άσκηση των αρετών: της καλοσύνης, της συγχωρητικότητας, της αυτοσυγκράτησης (εγκράτειας), της ανεξικακίας, της ηρεμίας (πραότητας), της βοήθειας προς τον πλησίον και φυσικά της ταπείνωσης και της αγάπης. Όλα αυτά, όταν εφαρμόζονται σωστά κι όχι υποκριτικά ή επιπόλαια, υπάρχουν για να φέρουν στον άνθρωπο τη θεία χάρη, να τον ενώσουν με το διπλανό του και με το Θεό και τελικά όλοι μαζί να κινηθούμε προς την απεριγράπτη ευτυχία, που ξεκινάει εδώ και τώρα και συνεχίζεται στην αιωνιότητα. Η ζωή του ζευγαριού είναι ένας όμορφος αγωνιστικός στίβος, όπου οι δύο σύζυγοι συνεργάζονται σ' αυτό τον αγώνα για την κατάκτηση της αγάπης και της αιώνιας χαράς που φέρνει στις καρδιές.

Ο σκοπός αυτός του γάμου φαίνεται πολύ όμορφα στην ορθόδοξη τελετή του γάμου, όπου σε μία από τις σπουδαιότερες «ευχές» (προσευχές) που απευθύνει ο ιερέας στο Θεό για το ζευγάρι, καταλήγει: «*και ευαρεστήσαντες ενώπιόν σου, λάμψωσιν ως φωστήρες εν ουρανώ, εν σοι τω Κυρίω ημών*» (= «και αφού Σε ευχαριστήσουν με τη ζωή τους, να λάμψουν σαν άστρα του ουρανού μπροστά σε Σένα, τον Κύριό μας»).

Γράφει σχετικά ένας σύγχρονος ορθόδοξος επίσκοπος, ο μητροπολίτης Σισανίου Παύλος*:

Μελετήστε με προσοχή την ακολουθία του Μυστηρίου [ενν. του γάμου]. Υπάρχει και μεταφρασμένη. Εκεί μέσα λοιπόν υπάρχουν όλα τα στοιχεία και όλες οι προϋποθέσεις που αν τις ζήσεις φθάνεις στην πληρότητα της σχέσης σου. Η Εκκλησία από την αρχή μας δείχνει τον δρόμο: «Ευλογημένη η Βασιλεία του Πατρός...». Κι εκείνη τη στιγμή με το Ευαγγέλιο κάνει ο ιερέας το σημείον του Σταυρού. Τι σημαίνει αυτό; Τρία πράγματα βασικά.

Ξέρετε, παιδιά μου, για πού ξεκινάτε; Δεν ξεκινάτε για το άγνωστο με βάρκα την ελπίδα. Ξεκινάτε για τη Βασιλεία του Θεού. Αυτή είναι η πορεία του γάμου.

Ποιος θα είναι ο οδηγός σας σ' αυτήν την πορεία; Το Άγιο Ευαγγέλιο.

Ποια είναι η πορεία σας; Η Σταυρική! [δηλ. η αυτοθυσία και του άντρα και της γυναίκας για χάρη του άλλου].

Λέω στα ζευγάρια που παντρεύω: «Αν το καταλάβατε, παιδιά μου, σήμερα πρέπει να πεθάνετε, πρέπει να πεθάνει ο εγωισμός σας. Ξεκινήσατε καθένας από το σπίτι του και ήρθατε εδώ και τώρα φεύγετε από εδώ μαζί σε ένα καινούργιο σπίτι. Πολύ ωραία. Τι σημαίνουν όλα αυτά; Ο κάθε ένας πρέπει να φύγει από τον εαυτό του. Από αυτό που ήταν μέχρι τώρα. Κι εδώ η Χάρη του Θεού σας ένωσε.»

Βλέπετε κάποια στιγμή ενώνουμε τα χέρια και τους λέω: «Έχετε δει δύο κλειδιά περασμένα σε κρίκο; Όπου και να 'ναι, θα είναι μαζί. Στην τσέπη μας ευρίσκονται ή μας πέσαν στον δρόμο ή τα πετάξαμε στη θάλασσα,

θα είναι πάντα μαζί γιατί τα ενώνει ένας κρίκος. Αν όμως βγουν από τον κρίκο, είναι ζήτημα τύχης αν θα μείνουν και τα δύο κοντά και μαζί. Ποιος είναι ο κρίκος; Η χάρη του Θεού. Βάλτε τα χέρια σας, βάλτε τις καρδιές σας και οι δυο σας στο χέρι του Θεού. Ο Θεός δεν μας παίρνει με το ζόρι, απλώνει το δικό Του χέρι και εάν εσείς με τη θέληση βάλετε τα δικά σας χέρια, ο Θεός θα σας ενώσει σε μια ενότητα τέλεια και αγία και έτσι να πορευτείτε». * εδώ: http://alliotikathriskeytika.blogspot.gr/2013/07/blog-post_1563.html.

Γι' αυτό, ακόμη κι αν ένα ζευγάρι δε μπορέσει ν' αποκτήσει παιδιά, ο γάμος δεν είναι καταδικασμένος σε αποτυχία. Ακόμη κι αν ένα ζευγάρι κάνει λάθη στις επιλογές ή στη συμπεριφορά του, υπάρχει πάντα η συγχώρηση. Ακόμη κι αν ένα ζευγάρι υποφέρει από την κακία των ανθρώπων ή την αδικία της κοινωνίας ή την αρρώστια ή το θάνατο αγαπημένων προσώπων, **ο Ιησούς Χριστός, που τους ενώνει με τη χάρη Του, φέρνει πάντα τη χαρά.** Αρκεί να Του επιτρέπουν να τους ενώνει, ζώντας μια ζωή με πνευματικότητα. Αν, ό,τι επάγγελμα κι αν ασκούν, όποια ενδιαφέροντα κι αν έχουν, βρίσκουν πάντα χρόνο και για το Χριστό. Και το Χριστό Τον πλησιάζουμε και στο σπίτι μας, με την προσευχή μας και με κάθε καλό μας έργο, και στην εκκλησία, που είναι η συνάντησή μας με τους συνανθρώπους μας, πέρα από τα οικογενειακά μας όρια – η συνάντηση που κάνει το γάμο μας ν' ανοίγεται σε μια παγκόσμια προοπτική αγάπης, που ονομάζεται Ορθόδοξη Εκκλησία του Χριστού.

Υπάρχουν πολλά ζευγάρια αγίων: οι άγιοι Ιωακείμ και Άννα (γονείς της Παναγίας), Ζαχαρίας και Ελισάβετ (γονείς του αγ. Ιωάννη του Προδρόμου), Ακύλας και Πρίσκιλλα, Αδριανός και Ναταλία, Τιμόθεος και Μαύρα, Γαλακτίων και Επιστήμη, Γερόντιος και Πολυχρονία (γονείς του αγ. Γεωργίου), Βασίλειος και Εμμέλεια (γονείς του αγ. Βασιλείου του Μεγάλου και άλλων πέντε αγίων), Ξενοφών και Μαρία (γονείς των αγίων Αρκάδιου και Ιωάννη), Θεοπίστη και Ευστάθιος (που και τα παιδιά τους είναι άγιοι, οι άγιοι Αγάπιος και Θεόπιστος), Ζαβουλών και Σωσάννα (γονείς της αγίας Νίνας, της Ισαποστόλου, που έφερε το χριστιανισμό στο λαό των Γεωργιανών) κ.π.ά.

Βλέπεις, υπάρχουν ζευγάρια αγίων που και τα παιδιά τους είναι άγιοι. Σκέψου με πόση αγάπη, πίστη και πραότητα τα μεγάλωσαν, ώστε αυτά τα παιδιά μεγαλώνοντας έγιναν άγιοι! Μα και αμέτρητοι άγιοι μεγάλωσαν από τους γονείς τους με πίστη και αγάπη, ώστε, ακόμη κι αν οι γονείς τους δεν είναι άγιοι, ανάθρεψαν αγίους!

Τα δικά σου παιδιά, άραγε, θέλεις να γίνουν άγιοι; Άγιοι δεν σημαίνει οπωσδήποτε καλόγεροι και παπάδες: έχουμε αγίους απ' όλα τα επαγγέλματα, και γιατρούς και καθηγητές πανεπιστημίου, κι αυτό συνεχίζεται ακόμη και σήμερα.

Σαν υστερόγραφο: Ο μεγάλος σύγχρονος άγιος **όσιος Πορφύριος** (†1991) λέει: «Όταν οι γονείς είναι άγιοι και το μεταδώσουν αυτό στο παιδί και του δώσουν αγωγή εν Κυρίω, τότε το παιδί, ό,τι επιδράσεις κακές κι αν έχει απ' το περιβάλλον του, δεν επηρεάζεται, διότι έξω απ' την πόρτα του θα βρίσκεται η Σοφία, ο Χριστός. Δεν θα κοπιάσει για να την αποκτήσει. Φαίνεται πολύ δύσκολο να γίνεις καλός, αλλά στην πραγματικότητα είναι πολύ εύκολο, όταν από μικρός ξεκινήσεις με καλά βιώματα. Μεγαλώνοντας δεν χρειάζεται κόπος, το έχεις μέσα σου το καλό, το ζεις. Δεν κοπιάζεις, το έχεις ζήσει, είναι περιουσία σου, που τη διατηρείς, αν προσέξεις, σε όλη σου τη ζωή».

Η γυνή «ίνα φοβήται τον άνδρα»;

Στην τελετή του γάμου διαβάζονται πολλές σοβαρές και σπουδαίες προσευχές για το ζευγάρι, τους γονείς και τους κουμπάρους τους (προσευχές που κανονικά τις στέλνουν στο Θεό όλοι όσοι βρίσκονται στο ναό και όχι μόνο ο ιερέας – γι' αυτό οι φίλοι του ζευγαριού καλούνται στην εκκλησία, για να προσευχηθούν όλοι μαζί γι' αυτό). Διαβάζονται και δυο κομμάτια από την Καινή Διαθήκη: «ευαγγέλιο» και «απόστολος». Το ευαγγέλιο του γάμου (από το *κατά Ιωάννην*, κεφ. 2) διηγείται το πρώτο θαύμα του Χριστού, που έγινε σ' ένα γάμο στο χωριό Κανά, όπου ήταν καλεσμένος μαζί με την Παναγία, τη Μητέρα Του. Εκεί, κάποια στιγμή, τελείωσε το κρασί και ο Χριστός, μετά από παράκληση της Παναγίας, έκανε το νερό κρασί, και μάλιστα καλύτερο από το προηγούμενο κρασί του γάμου. Το θαύμα αυτό φανερώνει πως ο Χριστός είναι που δίνει αληθινή ποιότητα και γεύση στη ζωή μας, αρκεί να Του το επιτρέψουμε. Χωρίς Αυτόν, το «κρασί» της ζωής μας – δηλαδή η αγάπη – κάποια στιγμή τελειώνει. Εκείνος όμως παίρνει το «νερό» που έχουμε μέσα μας (δηλαδή τις μικρές μας δυνάμεις, τα αδύναμα συναισθήματά μας) και το κάνει κρασί, δηλαδή αυξάνει την αγάπη μας συνεχώς, όσες δυσκολίες κι αν έρχονται.

Ο «απόστολος» του γάμου είναι ένα κομμάτι από ένα γράμμα που έστειλε ο απόστολος Παύλος στους χριστιανούς που ζούσαν στην Έφεσο (δηλ. από την *προς Εφεσίους επιστολή*, κεφ. 5). Εκεί ο μεγάλος αυτός διδάσκαλος της αγάπης, ο Παύλος, **παρομοιάζει τη σχέση του άντρα και της γυναίκας με τη σχέση που έχει ο Χριστός με την ανθρωπότητα** (την «Εκκλησία» = όλους τους χριστιανούς). Γράφει ότι, όπως ο

Χριστός είναι κεφαλή του σώματος της Εκκλησίας, έτσι και ο άντρας είναι κεφαλή της γυναίκας. Τη μεταφορά αυτή τη χρησιμοποιεί για να τονίσει στους άντρες ότι, όπως κάθε κεφαλή φροντίζει και προστατεύει το σώμα της, έτσι και κάθε άντρας πρέπει να φροντίζει και να προστατεύει τη γυναίκα του, ακόμη κι αν χρειαστεί να θυσιάσει τον εαυτό του (όπως ο Χριστός θυσίασε τη ζωή Του για τους ανθρώπους).

Ο άγιος επίσης ζητάει από τις γυναίκες «να υποτάσσονται στον άντρα τους», δηλ. να υποχωρούν όταν προκύπτει κάποια διαφωνία (εκτός φυσικά από σοβαρά ηθικά ζητήματα). Ο ίδιος γράφει ότι οι χριστιανοί πρέπει να **«υποτάσσονται ο ένας στον άλλο» (δηλ. και ο άντρας στη γυναίκα και η γυναίκα στον άντρα)**. Όμως στις σχέσεις του ζευγαριού, μάλλον ζητάει περισσότερο από τις γυναίκες υποχωρητικότητα, επειδή μπορεί να την κερδίσει, γιατί με τις γυναίκες μπορεί να συνεννοηθεί καλύτερα. Γεγονός είναι ότι όποιος υποχωρεί περισσότερο, αυτός είναι κερδισμένος – αντίθετα δηλαδή απ’ ό,τι διδάσκει σήμερα η κοινωνία, που σας λέει να είστε ανυποχώρητοι και να επιμένετε να κάνετε αυτό που θέλετε. Το μεγαλύτερο κέρδος που θα μας προσφέρει ο γάμος είναι να μάθουμε να μην επιμένουμε σ’ αυτό που θέλουμε, αλλά να έχουμε μια ταπεινή καρδιά, με την οποία θα κατακτήσουμε τον παράδεισο, που είναι (όπως ξαναείπαμε) ο βαθύτερος και σημαντικότερος σκοπός του μυστηρίου του γάμου. Βέβαια, η καρδιά μας, που πάντα έχει εγωισμό, δεν αγαπά την ταπείνωση. Ο Χριστός όμως αυτό ακριβώς αγαπά, την ταπείνωση, και ο ταπεινός άνθρωπος είναι ο άνθρωπος του ουρανού, που θα περάσει δυσκολίες αλλά θ’ ανέβει ψηλά.

Το κομμάτι αυτό τελειώνει με την πασίγνωστη, αλλά παρεξηγημένη, φράση «*η δε γυνή ίνα φοβήται τον άνδρα*». Η φράση αυτή δε μιλάει για φόβο, αλλά για σεβασμό – γιατί, όπως οι χριστιανοί σέβονται και αγαπούν το Χριστό, δεν Τον φοβούνται, έτσι και η γυναίκα καλείται να σέβεται και ν’ αγαπά τον άντρα της, αφού η σχέση του ζευγαριού πρέπει να είναι όπως η σχέση του Χριστού με τους χριστιανούς.

Το μεγαλύτερο δώρο

Είναι τόσο πολλά τα κείμενα όπου οι ορθόδοξοι άγιοι τονίζουν την ισοτιμία άντρα και γυναίκας, που δύσκολα θα διαλέγαμε ένα μόνο απ’ αυτά. Ξεχωρίζουμε ένα, από τον άγιο Ιωάννη το Χρυσόστομο. Ο άγιος (ένας γίγαντας της φιλανθρωπίας) γράφει στους άντρες που απατούν τις γυναίκες τους:

«Διότι η γυναίκα σου δεν ήρθε σε σένα για να ατιμάζεται, δεν εγκατέλειψε πατέρα και μητέρα και όλο το σπίτι της για να προσβάλλεται... Την πήρες συνοδοιπόρο και σύντροφο της ζωής και ελεύθερη και ισότιμη. Πώς λοιπόν δεν είναι παράλογο να δείχνεις κάθε ενδιαφέρον, όταν παίρνεις την προίκα, χωρίς να αφήνεις να ελαττωθεί καθόλου, ενώ αυτό που είναι πιο πολύτιμο από όλη την προίκα, δηλ. τη σωφροσύνη (σωματική αυτοσυγκράτηση) και τη σεμνότητα και το δικό σου σώμα, που της ανήκει, να το διαφθείρεις και να το μολύνεις;» (P.G. 51, 213-215).

Φυσικά, τα ίδια ισχύουν και για τη γυναίκα, σε σχέση με τον άντρα. Είναι αλήθεια ότι στην εποχή μας η **μοιχεία (συζυγική απιστία) έχει καταντήσει ένα από τα πιο συνηθισμένα αμαρτήματα**, που καταστρέφει ζωές, διαλύει οικογένειες και στέλνει ψυχές στην κόλαση. Δυστυχώς, και οι άντρες και οι γυναίκες πέφτουν εξίσου σ’ αυτή την παγίδα, με ένα σωρό αστείες δικαιολογίες.

Είναι αλήθεια επίσης ότι συχνά παντρευόμαστε, μα δεν έχουμε διάθεση να καταπνίξουμε τον εγωισμό μας, να ανεχτούμε τον άλλο, να τον αγαπήσουμε χωρίς όρους και να συγχωρήσουμε τα λάθη του, παρόλο που γι’ αυτό παντρευόμαστε, για να μάθουμε ν’ αγαπάμε, να συγχωρούμε και από αυτή την αγάπη (την οποία εμείς προσφέρουμε) παίρνουμε χαρά. Έτσι, πολλοί γάμοι καταλήγουν σε διαζύγιο. Ο δικός σας ο γάμος, αδελφοί, δεν πρέπει να καταλήξει εκεί. Η αγάπη δεν είναι ρομαντικό παραμύθι, αλλά ένα βραβείο που το κατακτούμε με αγώνα, όταν επιτρέψουμε στο Χριστό να μπει στη ζωή μας και να κάνει νόστιμο και μυρωδάτο κρασί το νερό της καρδιάς μας. **Και ο ίδιος ο Χριστός έχει κάνει ένα μεγάλο δώρο σε σας, και σε όλους τους ανθρώπους:** το μεγαλύτερο δώρο Του είναι η θεία μετάληψη και το άνοιγμα του παραδείσου, αλλά μας έκανε δώρο και μια πράξη, που Του επιτρέπει να παρέμβει στη ζωή μας, να συγχωρέσει τα λάθη και τις αμαρτίες μας, να γιατρέψει τις πληγές μας και να μας δώσει θάρρος και δύναμη για την κατάκτηση αυτού του βραβείου (της αγάπης), που θα κάνει τη ζωή μας ευτυχισμένη και καρποφόρα. **Το δώρο αυτό είναι η εξομολόγηση.**

Η Εκκλησία, που σας στεφανώνει, σας κάνει επίσης ένα δώρο: τον πνευματικό σας, δηλ. τον ιερέα που θα σας εξομολογεί, θα σας στηρίζει και θα φροντίζει εσάς και την αγάπη σας και τα παιδιά σας. Μην αφήσετε αυτό το δώρο αναξιοποίητο. Είναι το μεγαλύτερο για μια πραγματικά χαρούμενη ζωή, μια ζωή Φωτός και Αγάπης που αρχίζει εδώ και τώρα και συνεχίζεται στην αιωνιότητα.